

Hur arbetar vi med standardiserad växthusgasuppföljning?

- rekommendationer från
Klimatkommunerna

Juni 2023

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA

Välkomna!

Hur vet vi att vi är på rätt väg att nå klimatmålen för det geografiska området?

Vad är viktigt att tänka på när man följer upp en kommuns utsläpp av växthusgaser?

Vilka fördelar finns det med att följa en internationell standard för uppföljning?

Vilka datakällor finns och hur skiljer de sig åt?

Vilken data finns nationellt och hur kan man jobba lokalt för att förfinas den?

Agenda

- Bakgrund
- Rekommendationer för uppföljning
- Olika perspektiv för uppföljning och nuläge
- Internationella standarden
  - Datakällor
  - Frågor på standarden
- Så hittar du i Sustainable Advantage
- Fördjupande/andra nyckeltal
- Hur kan man förfina data/hitta mer lokala data?
- Frågor/diskussion

Bakgrund

Kraven för medlemskap i Klimatkommunerna är att kommunen/regionen politiskt beslutar eller har beslutat om att arbeta för att:

- kontinuerligt inventera utsläpp av växthusgaser
- sätta upp mål för att minska utsläppen
- ha en handlingsplan och genomföra åtgärder för att minska utsläppen
- kontinuerligt informera om arbetet till nätverket.

Bakgrund

Klimatkommunerna använder Sustainable Advantages digitala tjänst för rapportering, visualisering och analys.

Syfte:

- Underlätta uppföljning för medlemmarna
- Ge en samlad bild av medlemmarnas utsläpp → trovärdighet
- Se gemensamma utmaningar → prioritera rätt
- Möjliggöra jämförelser
- Underlätta rapportering till medlemstestet

Rekommendationer för uppföljning

Klimatkommunerna rekommenderar att kommuner följer upp utsläpp av växthusgaser enligt [internationella standarden GPC](#) (också känd som GHG Protocol for Cities):

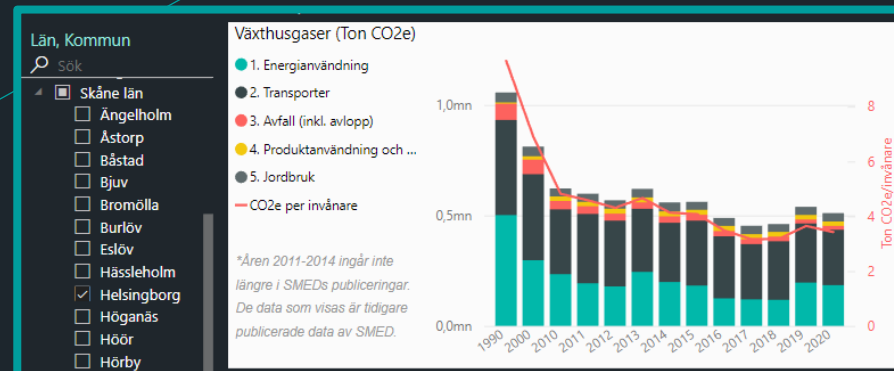
- utsläpp av växthusgaser inom kommunens geografiska område (territoriella utsläpp/scope 1)
- indirekta utsläpp till följd av energianvändning från nätburen energi t.ex. fjärrvärme och el (scope 2)
- alla fem utsläppssektorerna: energianvändning, transporter, avfall & avlopp, industriella processutsläpp & produktanvändning (IPPU), samt lantbruk, djurhållning och landanvändning (AFOLU)
- alla växthusgaser, angivet i ton koldioxidekvivalenter (CO₂e)

Björn Sigurdson

- Medgrundare av Sustainable Advantage AB 2021
  - Rådgivning i kommunalt klimatstrategiskt arbete
  - Prenumererbar digital tjänst
- Klimatstrateg Uppsala kommun 2008-2020
- Stockholms stad 1997-2007

SUSTAINABLE
ADVANTAGE

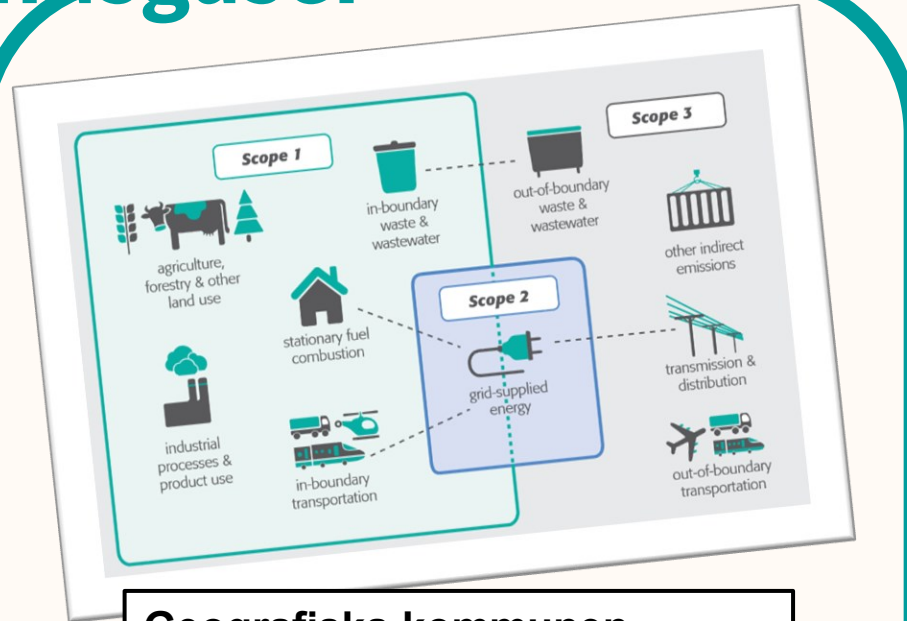
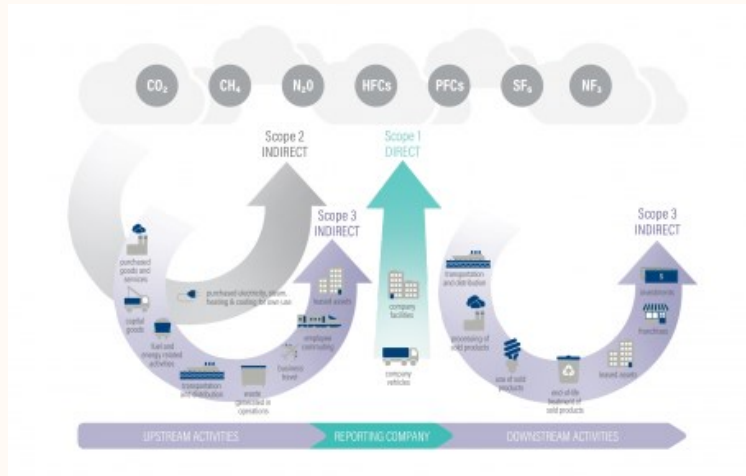
Digital analys och visualisering – färdiga datavyer för klimatstrategiskt arbete

- Nuläge & Uppföljning Växthusgaser
- Växthusgasbudget
- Energiöversikt
- Transportsektorns elektrifiering

Olika perspektiv för uppföljning och nuläge

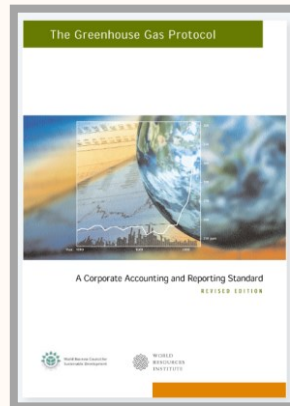

3 perspektiv för en kommuns nuläge och uppföljning av växthusgaser

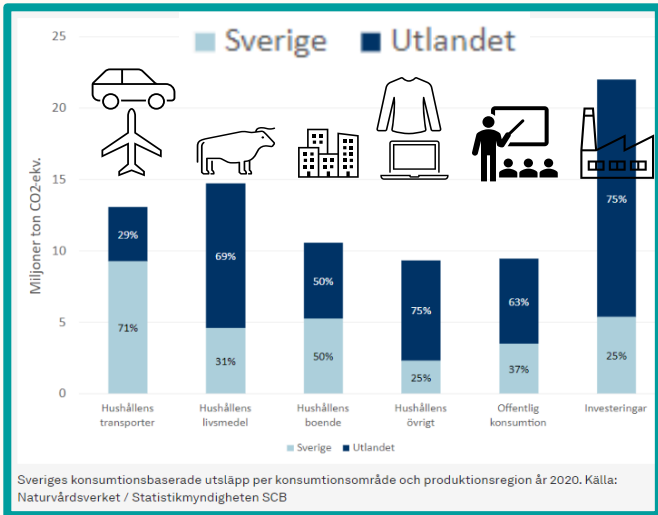
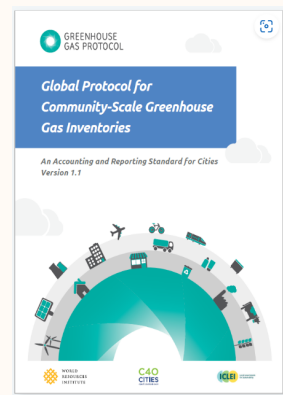
Kommun-organisationen

Kommunkoncernens ägda fordon, energianvändning och inköp m.m.

Geografiska kommunen

Aktiviteten från alla personer, organisationer och företag i kommunen

Invånarnas konsumtion

Invånaren är subjektet. Utsläpp från "vaggan till grav"

Internationella standarden

Var används den? Krav/rekommendationer från andra organisationer/initiativ

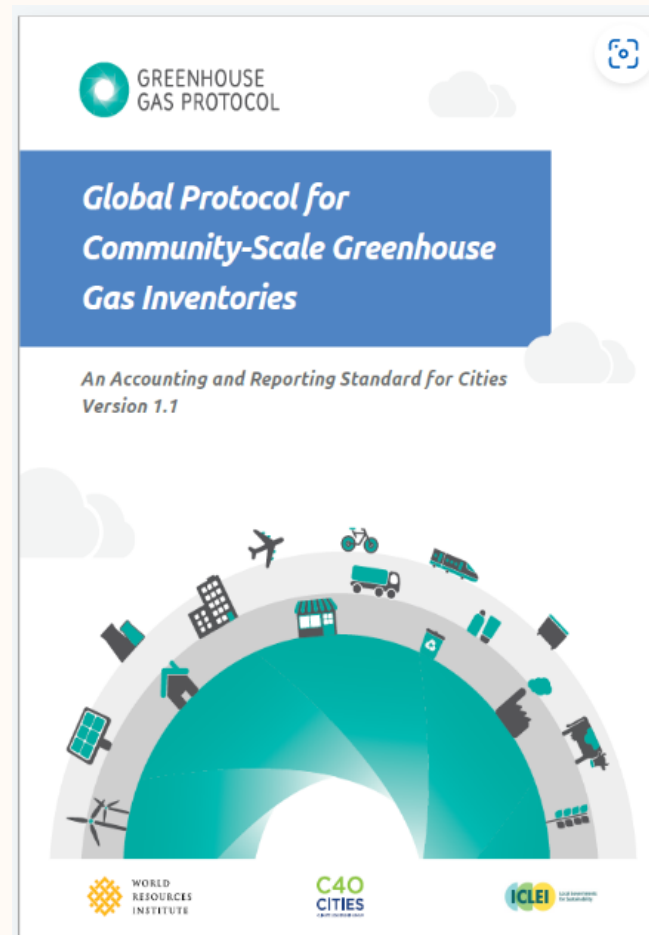
Den internationella standarden för att upprätta årliga utsläppsinventeringar på samhällsnivå

Internationell standard för kommuner:

- *Global Protocol for Community-scale Greenhouse Gas Emission Inventories (GPC)*
– från World Resource Institute, C40 och ICLEI –
Local Governments for Sustainability
- <https://ghgprotocol.org/ghg-protocol-cities>

Kompletterande standard:

- *Common Reporting Framework (CRF)*
– från Global Covenant of Mayors for Energy and Climate “Globala borgmästaravtalet”,
där “EU:s borgmästaravtal är en del.
- <https://www.globalcovenantofmayors.org/our-initiatives/data4cities/common-global-reporting-framework/>

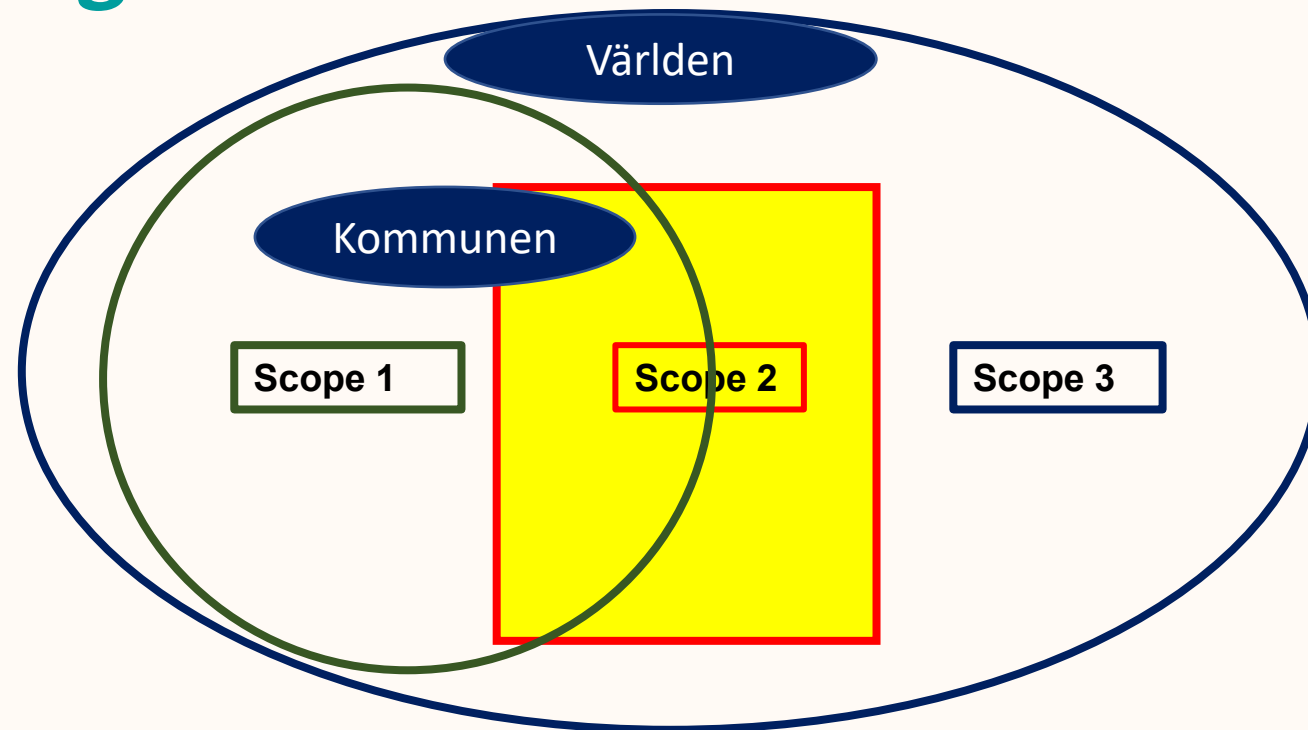
Så fungerar standarden

– 3 ”Scope” eller systemgränser

Geografiska kommunen

Aktiviteten från alla personer, organisationer och företag i kommunen

Scope 1 =
Direkta utsläpp inom kommunen, undantaget energiproduktion för nätburen energi

Scope 2 =
Utsläpp från användning av el och fjärrvärme – oavsett i vilken kommun energiproduktionen sker

Scope 3 =
Utsläpp som sker utanför kommunen till följd av aktiviteter inom kommunen

GPC + CRF standardens utsläppssektorer

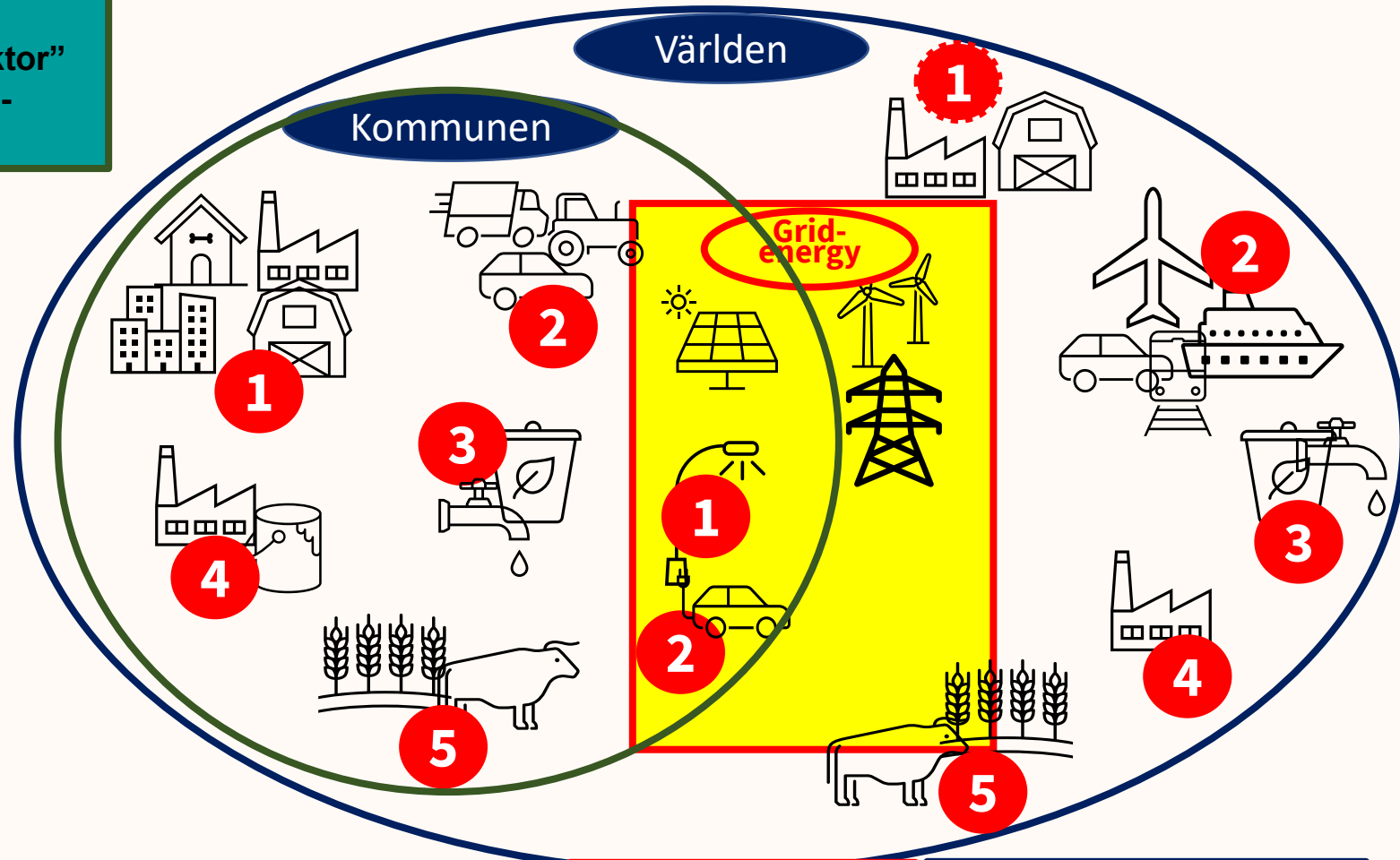
5 Sektorer

1. Stationär energi
2. Transporter
3. Avfall och avlopp
4. IPPU – Industriella Processer & Produktanvändning
5. AFOLU – Lantbruk och annan landanvändning

OBS: skilj på "samhälls-sektor" och "utsläpps-sektor"

7 växthusgaser:

- fossil koldioxid (CO₂)
- metan (CH₄)
- dikväveoxid / "lustgas" (N₂O)
- fluorkolväten (HFC)
- perfluorkarboner (PFC)
- svavelhexafluorid (SF₆)
- kvävetrifluorid (N₃F)

Scope 1 =
Direkta utsläpp

Sektor 1 to 5

Scope 2 =
Nätenergi

Sektor 1 to 2

Scope 3 =
Utanför kommunen

Sektor 1 to 5

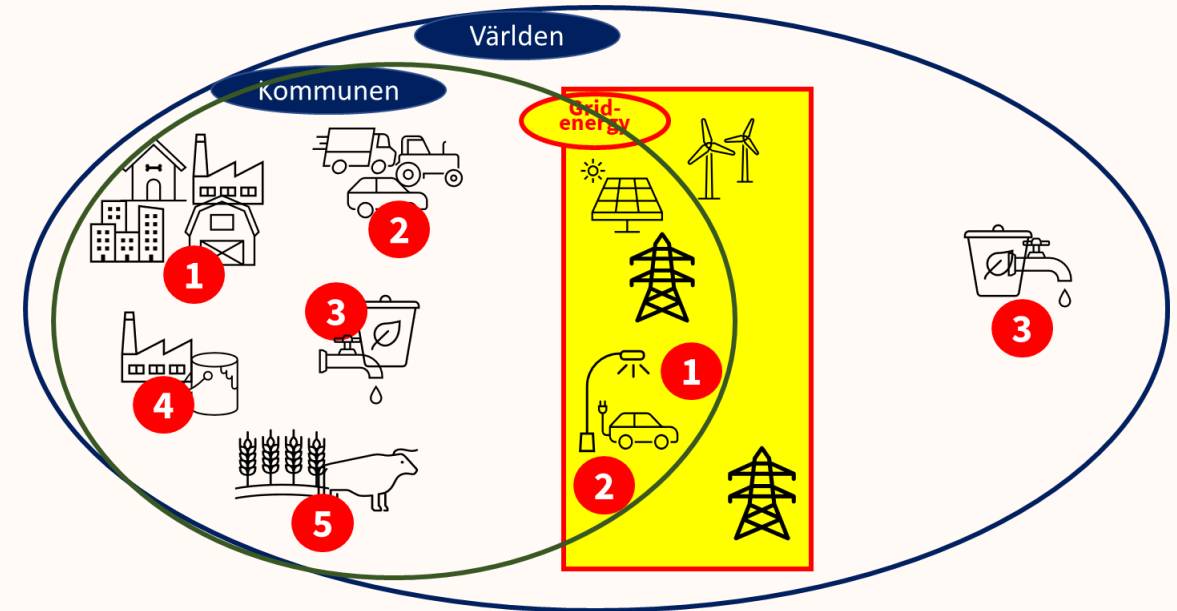
Krav och rekommendationer från olika organisationer / initiativ

Används av – med olika krav:

- GCoM – Global Covenant of Mayors *
- EU:s Borgmästaravtal *
- WWF Klimatstadstävling: One Planet City Challenge *
- CDP *
- ICLEI – Local Governments for Sustainability *
- FN:s Race to Zero *
- EU Mission 100 Climate Neutral Cities

* Använder Web-baserad plattform för rapportering:

- CDP-ICLEI Track (www.cdp.net)

I huvudsak gemensam kravnivå och rekommendationer

- Scope 1-2
- Sektor 1-2-3-4-5
- (Scope 3 – Sektor 3)
- Alla 7 växthusgaser
[enhet: ton koldioxidekvivalenter (CO₂e)]

Källor

Vilka källor använder Sustainable Advantage för Klimatkommunerna?

Sustainable Advantage digitala tjänst följer standarden GPC-CRF

Modul 1:

Växthusgaser

Modul 2:

Växthusgasbudget

Modul 3:

Rapporteringstjänst

Modul 4:

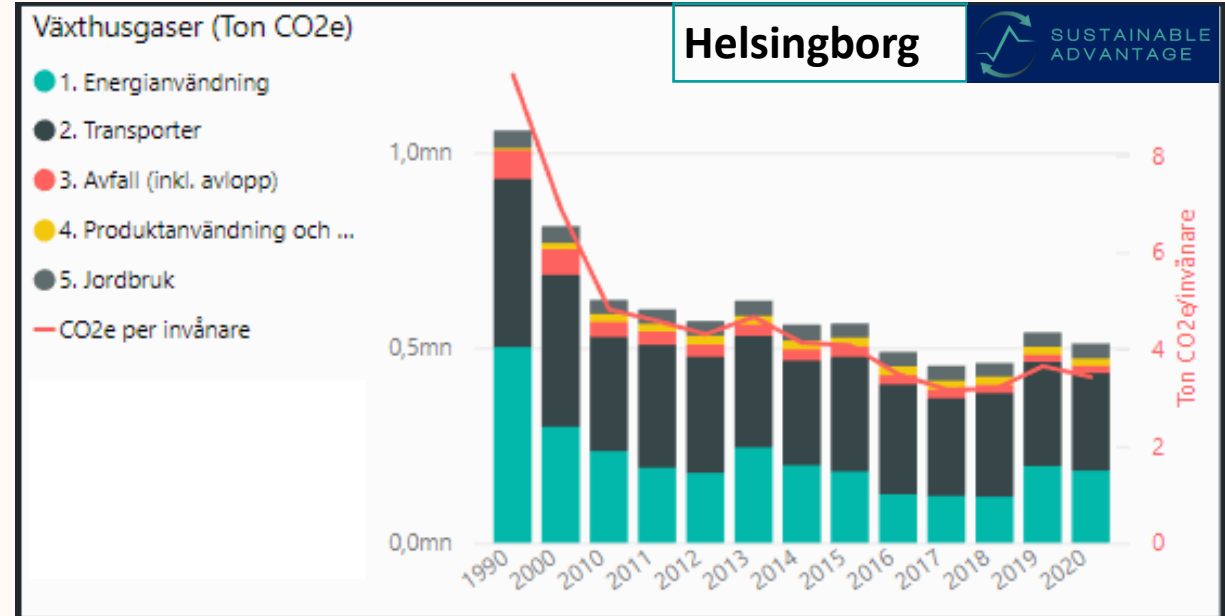
Energi

Modul 5:

Transporter

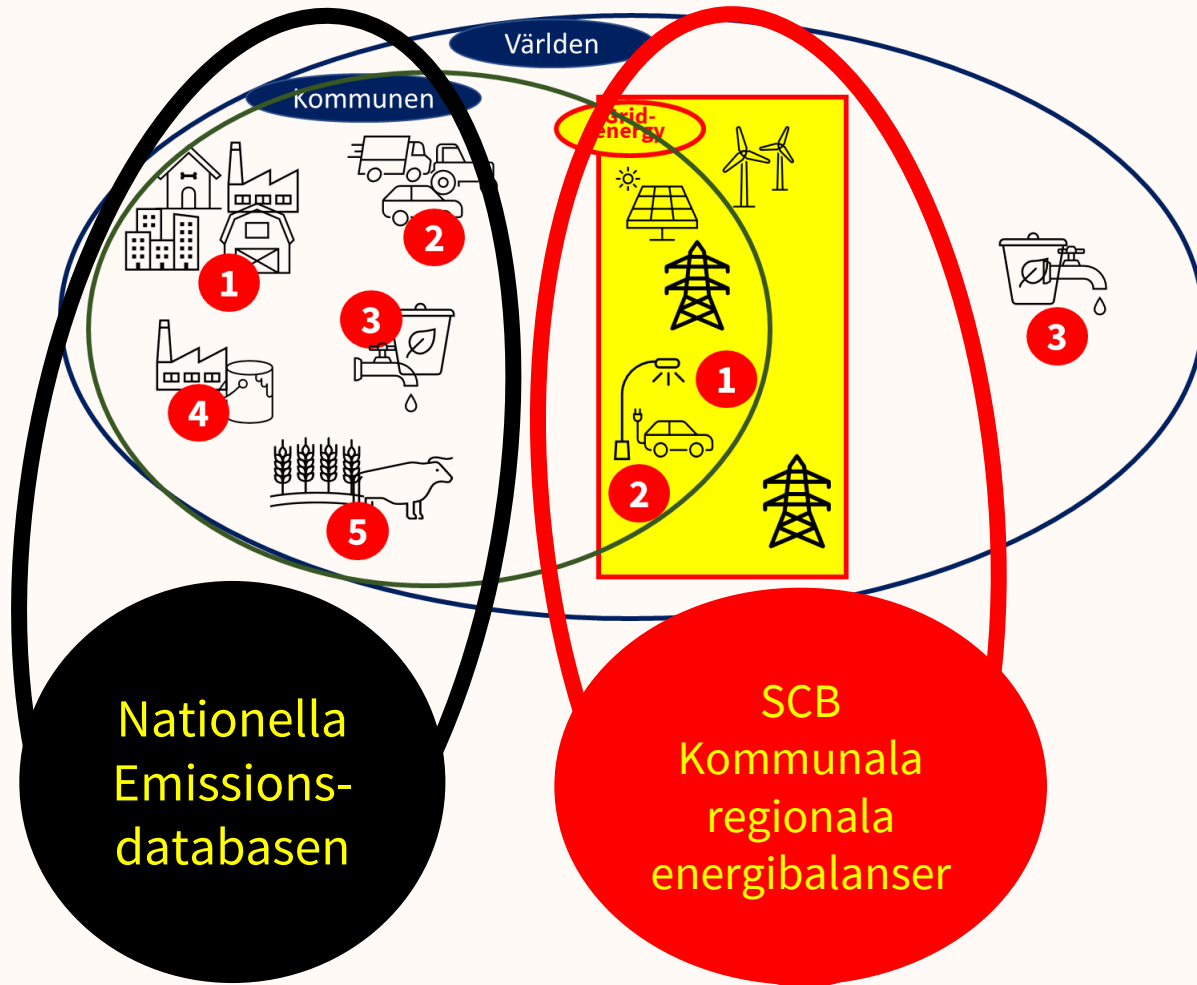
INFO:

Information

Vilka källor använder Sustainable Advantage?

Övriga källor:

- Sveriges el-produktion för emissionsfaktor för elanvändning (scope 2)
- Naturvårdsverkets emissionsfaktorer

OBS:

- Nationella emissionsdatabasen har en annan sektorsindelning än GPC-CRF.
- Industriella processutsläpp
  - Sammanslagen med Industrins energianvändning

Planerad utveckling:

- Dela upp Industri (energi + process) mha de olika gaserna:
  - Energi: CO₂, CH₄, N₂O
  - Process: HFC, PFC, SF₆

Fjärrvärmenät:

- De kommuner som har sammanhängande fjärrvärmenät – får justeras i samverkan.

Frågor på standarden

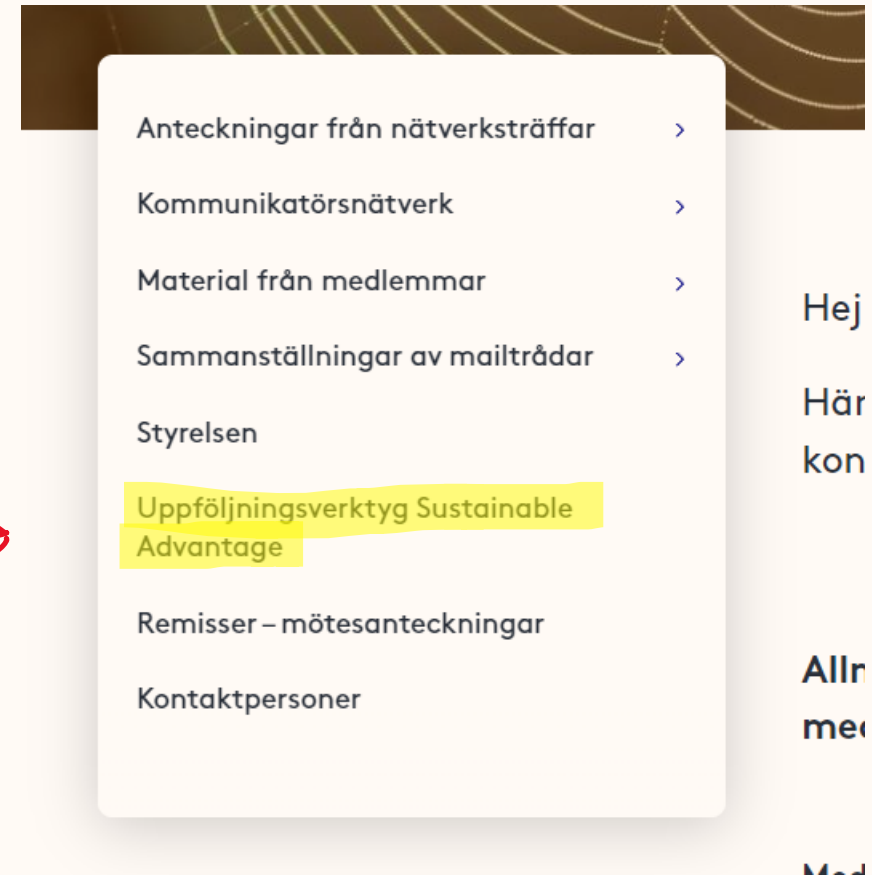
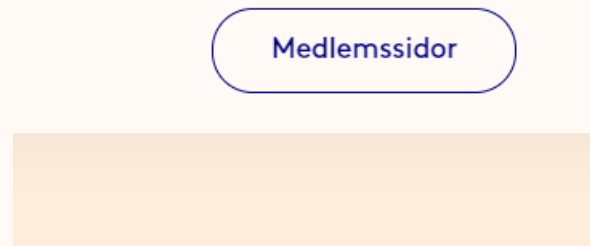
så att alla får så stor klarhet som möjligt i hur den fungerar

PAUS
5 min

Hur ser jag min kommuns utsläpp i Sustainable Advantage?

Presentation av steg-för-steg-guide som finns på [medlemssidorna](#)

Fördjupande nyckeltal

Energi (Geografiska området)

- Utsläpp från egen uppvärmning i kommunen (ton CO₂-ekv/inv). Finns i Kolada
- Fjärrvärmeproduktion totalt inom det geografiska området (MWh). Finns i Kolada
- Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%) Finns i Kolada
- Klimatpåverkan från fjärrvärmens (CO₂-utsläpp från hela produktionskedjan, (ton CO₂-ekv/kWh)). Finns i Energiföretagens "[Miljövärdering av fjärrvärme](#)"
- Elproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%) Finns i Kolada
- Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW) Finns i Kolada
- Elproduktion av vindkraft inom det geografiska området (MWh) Finns i Kolada
- Elproduktion av vattenkraft inom det geografiska området (MWh) Finns i Kolada

Fördjupande nyckeltal

Transporter (geografiska området)

- Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar (%) Kolada
- Genomsnittlig körsträcka med personbil (mil/inv) Kolada
- Utsläpp av växthusgaser från transporter (ton CO₂-ekv/inv) Kolada
- Andel förnybara drivmedel i transportsektorn (%) Finns hos SCB
- Bilar (antal/1000 inv) Kolada
- Befolkning i kollektivtrafikhärläge. Kolada
- Befolkning i kollektivtrafikhärläge, andel (%) Kolada
- Nyttillkomna bostäder i kollektivtrafikhärläge, andel (%) Kolada
- Genomsnittlig körsträcka med personbil (mil/inv.) Kolada
- Cykelväg i kommunen, total (meter/inv.) Kolada
- Cykelväg i kommunen, kommunal (meter/inv.) Kolada
- Kommunal cykelväg som snöröjs och halkbekämpas, andel (%) Kolada
- Medborgarundersökningen:
  - Säkerheten på gång- och cykelvägar är bra, andel (%) Kolada
  - Skötsel av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel (%) Kolada
  - Utbudet av gång- och cykelvägar är bra, andel (%) Kolada
  - Snöröjning av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel (%) Kolada
- Nöjd-medborgar-index för gång- och cykelvägar (index 0-100). Kolada

Fördjupande nyckeltal

Konsumtion (geografiska området)

- Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%) Finns i Kolada

Jordbruk (geografiska området)

- Växthusgasutsläpp från jordbruk i kommunen (ton CO₂-ekv/år) Finns i Kolada

Industri (geografiska området)

- Växthusgasutsläpp från energianvändning i industri och industriprocesser i kommunen (ton CO₂-ekv/år) Finns i Kolada

Andra indikatorer

Transporter (kommunorganisationen)

- Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen (%) Finns i Kolada
- Andel miljöbilar i kommunorganisationen (%) Kommunens statistik från t.ex. fordonsansvarig
- Andel förnybara drivmedel i kommunens egna fordon (%) Kommunens statistik från t.ex. fordonsansvarig
- Kommunanställdas flygresor (mil per anställd och år) Kommunens statistik från resebyrå

Konsumtion (kommunorganisationen)

- Klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp (kg CO₂-ekv/år från inköpta livsmedel) eller (kg CO₂-ekv/portion) för att jämföra mellan kommuner. Många kommuner följer upp genom sitt kostsystem.

Hur kan man förfinna data? Mer lokala data?

Linda Birkedal, Lunds kommun

Samtal och frågor

Transporter på väg - 3 olika perspektiv

Trafik-arbetet inom kommungränsen

Källa: Nationella emissionsdatabasen

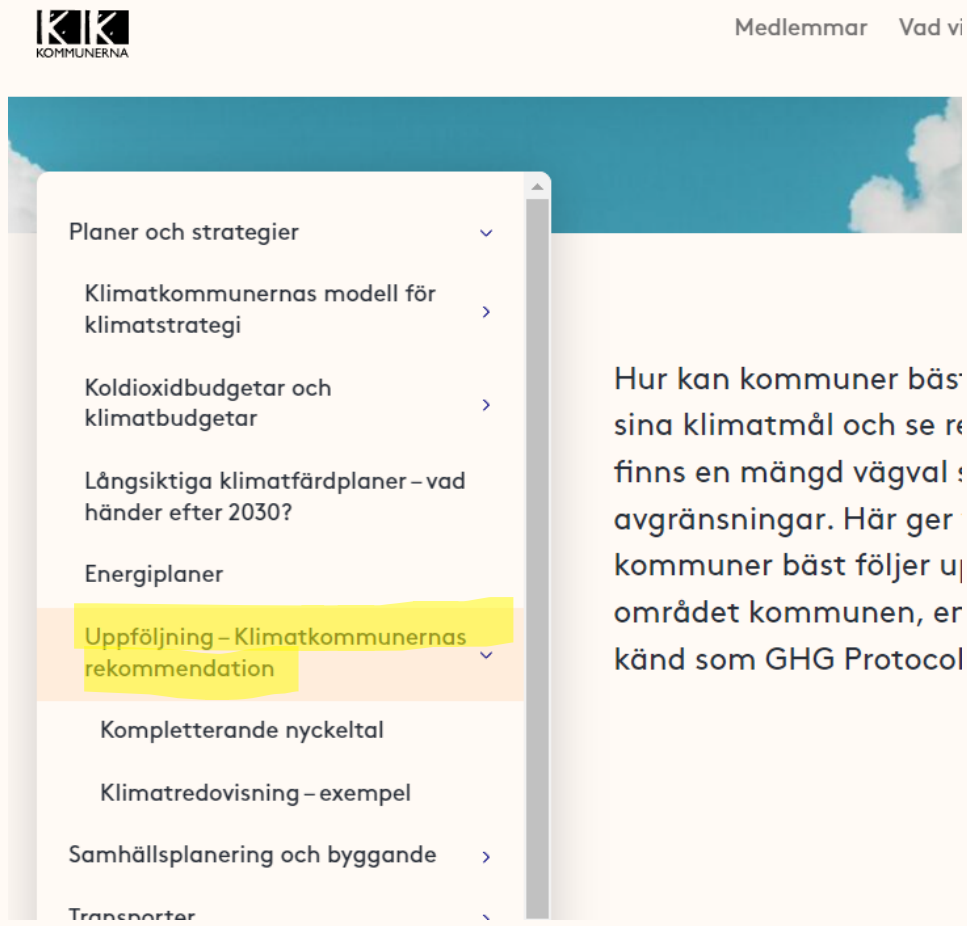
Tankat bränsle från stationer i kommunen

Källa: SCB kommunala och regionala energibalanser

Trafik-arbetet av fordon ägda av invånare och företag i kommunen

Källa: Trafikanalys

Rekommendation – här hittar ni den

KIK
KOMMUNERNA

Medlemmar Vad vi

- Planer och strategier ▾
  - Klimatkommunernas modell för klimatstrategi >
  - Koldioxidbudgetar och klimatbudgetar >
  - Långsiktiga klimafärdplaner – vad händer efter 2030?
  - Energiplaner
  - Uppföljning – Klimatkommunernas rekommendation** ▾
  - Kompletterande nyckeltal
  - Klimatredovisning – exempel
- Samhällsplanering och byggande >
- Transporter ▾

Hur kan kommuner bäst
sina klimatmål och se re
finns en mängd vägval :
avgränsningar. Här ger
kommuner bäst följer u
området kommunen, er
känd som GHG Protocol

Övergripande frågor/diskussion

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA

kansliet@klimatkommunerna.se

www.klimatkommunerna.se